

Uvodnik

Od ovog broja Glasnika P/GKFBiH može se govoriti o novom, posebnom informativno-edukativnom časopisu namijenjenom gospodarstvenicima pomenu tog prostora, ali i van njega. Zašto sada ovakav Glasnik?

Novi način organiziranja gospodarstva i ekonomije društva uslovio je i nove načine organizacije njihovih asocijacija. Shodno tomu, komorski sistem BiH se definirao u okvirima države na entitetske, a na tim razinama, opet, u kantonalne oblike djelovanja i rada. Privredna/Gospodarska komora Federacije Bosne i Hercegovine, kao što joj ime kaže, obuhvata prostor Federacije BiH u svim njegovim gospodarskim i razvojnim raznolikostima. Sve one djelatnosti koje ona obavlja, sve one usluge koje ona pruža svojim članicama naći će svoj odraz upravo u ovom glasilu. Zato je tu ovaj i ovakav Glasnik, otvoren za sve informacije, izvještaje sa sastanaka, poslovna postignuća, uputstva o upotrebi propisa, uredbi, akata, pitanja o praksi carina, prelevmana, međunarodnih asocijacija, kredita, poslovnog povezivanja i ... koje članice na ovaj način dobivaju besplatno.

Tu smo, prije svega, zbog vas i uvjereni smo da ćete svoj interes ostvariti ne samo pronalaženjem vama potrebnih informacija već i plasiranjem saznanja kojima raspolazete, a mogu biti korisna i drugima. Sve sugestije i prijedlozi, kao i prilozi su dobro došli. Uz to, strane Glasnika su otvorene i za vašu reklamu po popularnim cijenama.

Zajednički interes smo već prepoznali, a ovo je najbolji način da ga i ostvarimo.

Redakcija

GLASNIK

Privredna/Gospodarska komora Federacije Bosne i Hercegovine

List izlazi mjesečno.

Godina III

Broj 1

oktobar/listopad 2002.

GLASNIK uređuje

Redakcijski kolegij:

Željana Bevanda,

glavni urednik,

Mira Idrizović,

odgovorni urednik,

Šemsa Alimanović, član, Ljubo Dadić, član,

Dubravka Bandić, član,

Juso Škaljić, član,

Fahrudin Đikić, član, i Zlata Nuić, sekretar Redakcije.

DTP: "Privredna štampa"

Adresa:

Privredna/Gospodarska komora FBiH

- za Glasnik -

71000 Sarajevo

Branislava Đurđeva 10/IV

Kontakt osoba: Meliha Velić

Telefon: 033/663-370, lok. 458

Telefoni:

033/663-370 (centrala)

033/217-782

Faks: 033/217-783

Izdavač:

"Privredna štampa" d.d.

Sarajevo

POSLOVNE NOVINE

Štampa: Birograf

Sarajevo

Za štampariju

Rizah Mustafić

Besplatan primjerak

Neusklađenost propisa u BiH

Ponovo problemi na naftnom tržištu Federacije BiH

Sekcija prometnika naftnih derivata pri Privrednoj/Gospodarskoj komori FBiH je, u dva navrata, razmatrala aktuelne probleme u poslovanju svojih članica, posebno negativne posljedice Odluke Vlade Republike Srpske o privremenom smanjenju takse na motorna goriva. Usvojeni su određeni zaključci

Vlada Republike Srpske je, 07. 10. ove godine, donijela Odluku o privremenom smanjenju takse na motorna goriva za 15 feninga po litru, sa ciljem da neutrališe neolojalnu konkurenciju Brčko Distrikta BiH, odnosno da svojim firmama iz ove djelatnosti stvori uslove za poslovanje na bazi zdrave konkurencije u odnosu na Distrikt.

Ovakva odluka je ozbiljno ugrozila tržište u FBiH i stvorila uslove za neolojalnu konkurencije RS i Distrikta u odnosu na ovaj prostor.

Reagirao je Odbor sekcije prometnika naftnih derivata pri Privrednoj/Gospodarskoj komori FBiH. Na proširenom sastanku Odbora, kojem su, pored članova Odbora, prisustvovali i najodgovorniji ljudi iz Energopetrola, Hold-Ine i Federalnog ministarstva trgovine, zatražen je hitan prijem delegacije ove Sekcije kod premijera Vlade FBiH Alije Behmena radi iznalaženja rješenja za nastalu situaciju, koja je zaprijetila poslovanju distributera u FBiH i dovela u pitanje korektno punjenje proračuna FBiH iz ove djelatnosti. Istaknuto je da bi jedna od mjera mogla biti privremeno smanjenje putarine za 15 feninga.

RS i Brčko Distrikt BiH se ne pridržavaju odredbi Pravilnika o međuentitetskom prometu, što je dovelo do neopravdanih razlika u cijeni lož-ulja, pa je zatraženo da Vlada Federacije, za ovaj proizvod, privremeno propiše akcizu od devet feninga i osnovni porez u visini od 10 odsto. Insistiralo se da Vijeće ministara, u saradnji sa vladama oba entiteta i Brčko Distrikta BiH, te predstavnicima međunarodne zajednice, konačno izjednači uslove poslovanja u ovoj branši na cijeloj teritoriji BiH.

Razmotren je način na koji je osnovana Grupacija uvoznika i distributera naftnih derivata i plina na nivou BiH, a pod okriljem Vanjskotrgovinske/Spoljnotrgovinske komore BiH. Data je podrška formiranju takve Grupacije, ali je izraženo nezadovoljstvo načinom na koji je to urađeno. Konačan stav o ovom biće definiran na sjednici svih članica Sekcije koja je zakazana za 15. 10. 2002. godine.

F. Đ.

Prijetnja radikalnim mjerama

Sekcija prometnika naftnih derivata pri Privrednoj/Gospodarskoj komori Federacije BiH uputila je pismo visokom predstavniku u BiH Pediju Ešdaunu, u kojem traži da on, svojim autoritetom, hitno utiče na vlasti u bh. entitetima i Brčko Distriktu BiH kako bi se izjednačila izdvajanja prilikom prometa naftnih derivata na cijeloj teritoriji BiH i time onemogućila nelojalna konkurencija posebno od Distrikta

U protivnom, distributeri su zaprijetili da će, u dogovoru sa svojim kolegama iz RS, blokirati prilaze Distriktu Brčko, privremeno zatvoriti benzinske stanice u cijeloj BiH ili na sličan način pokušati zaštititi egzistenciju svojih firmi.

Ovo je odlučeno na sastanku spomenute Sekcije koji je održan 15. 10. tekuće godine. Pored članica Sekcije, bili su pozvani predstavnici federalnih ministarstava za energiju, rudarstvo i industriju, zatim finansije i trgovinu, carinska i poreska uprava FBiH, te finansijska policija. Pozivu se nisu odazvali predstavnici ministarstva trgovine, poreske uprave i finansijske policije, što je dodatno iritiralo članice Sekcije, koje, po prirodi svoje djelatnosti, predstavljaju jednu od najznačajnijih transmisija u prikupljanju osnovnih i posebnih poreza, te punjenju federalnog proračuna.

Problem nelojalne konkurencije prouzrokovan različitim propisima u entitetima i Brčko Distriktu odavno je prisutan. Pored bezbroj pisama i prijedloga koje je ova Sekcija uputila Vladi FBiH i Vijeću ministara BiH, nikada nije riješen na zadovoljavajući način.

Najnovija prijetnja poslovanju naftaša sa područja FBiH, kao i njenom proračunu je Odluka vlade RS o smanjenju takse u iznosu od 15 feninga po litru goriva, koja je u RS iznuđena pritiskom nižih cijena goriva u Distriktu čije vlasti nikada nisu prihvatile da uvedu naknadu za puteve (kao u FBiH) ili taksu na gorivo (kao u RS). Ova odluka, doduše, još nije primijenjena u RS, jer još nije objavljena u službenom glasniku, ali su naftaši iz FBiH željeli da pravovremeno ukažu na njene pogubne posljedice kako na njihovo poslovanje tako i na proračun.

Analizirane su i posljedice primjene Odluke o kontroli kvaliteta naftnih goriva. Data je generalna podrška ovoj odluci i istaknuto da su članice Sekcije odavno zagovarale njeno donošenje. Međutim, neke od odredbi, posebno koje se odnose na prelazni period, te neusaglašenost Odluke sa ostalom važećom zakonskom regulativom, prave smetnje i izazivaju dodatne troškove, pa će konkretni prijedlozi za korekcije biti upućeni Vijeću ministara BiH.

Razgovaralo se i o mogućnostima saradnje distributera iz FBiH sa Rafinerijom Bosanski (Srpski) Brod. Predstavnik Rafinerije Dušan Teofilović prezentirao je stanje u kojem se ona nalazi, njene sadašnje i perspektivne mogućnosti, te demantovao neka mišljenja da se nastoji, na bh. tržište, uvesti monopol ove rafinerije. To je potkrijepio podatkom da je na tržište BiH u prošloj godini plasirano 250.000 tona derivata, a u ovoj oko 150.000 tona od čega na tržište FBiH apsolutno zanemarljiva količina.

Zajednički je ocijenjeno da je jedino trajno rješenje za eliminisanje nelojalne konkurencije i uvođenje više reda na tržištu naftnim derivatima u cijeloj BiH stvaranje jedinstvenog ekonomskog prostora, pa je upućena sugestija Pediju Ešdaunu da se osnuje carinska i poreska uprava na nivou BiH, te da se hitno uvede PDV.

Većina članica Sekcije izrazila je nezadovoljstvo zbog načina formiranja Grupacije uvoznika i distributera naftnih derivata i plina pri V/SKBiH, jer u predlaganju sastava tijela za ovu grupaciju nije bila uključena šira baza i što su, u to tijelo, izabrani i predstavnici firmi koje duguju državi goleme iznose po osnovu neplaćenog poreza. Inače, Sekcija podržava formiranje Grupacije na nivou BiH uz uslov da se ispoštuje mišljenje većine članica ove sekcije.

Fahrudin ĐIKIĆ

Zatražena pomoć visokog predstavnika

Poštovani gospodine Ešdaun,

Na posljednjoj sjednici Sekcije prometnika naftnih derivata pri Privrednoj/Gospodarskoj komori Federacije BiH, održanoj 15. 10. ove godine, kategorički je zaključeno da se, prije poduzimanja nepopularnih vaninstitucionalnih mjera, obratimo Vama sa molbom da hitno nametnete vlastima Brčko Distrikta BiH, Republike Srpske i FBiH, rješenje problema neloyalne konkurencije u prometu naftnih derivata na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine.

Ovaj problem je prisutan mjesecima, da ne kažemo i godinama, i sve smo učinili da bismo ga riješili preko izabrane vlasti u FBiH i BiH. Mogli bismo Vam dostaviti gomilu kopija pisama u tom smislu. Nažalost, naše vlasti, za toliko vremena, nisu uspjele pronaći adekvatno rješenje.

Neloyalna konkurencija je posljedica različitih propisa u bh. entitetima i Brčko Distriktu BiH. Takvo stanje stvara uslove za legalan šverc i ugrožava poslovanje privrednih subjekata iz ove djelatnosti, te značajno utiče na neopravdan odliv proračunskih prihoda naročito iz FBiH.

Najnovija prijetnja, koja Vam je vjerovatno poznata, je Odluka Vlade RS o smanjenju takse na gorivo od 15 feniniga po litru, kako bi se pariralo Distriktu Brčko. Odluka još nije objavljena u službenim glasilima, pa zbog toga još nije u primjeni. Dođe li do njene realizacije, svi distributeri sa prostora FBiH, kao i njen proračun će biti ponovo ugroženi.

Pravovremeno smo na ovo ukazali Vladi FBiH i Vijeću ministara BiH, ali do danas nije bilo nikakvih reakcija. Nažalost, već smo navikli na ignorantski odnos državnih funkcionera, iako je ovo djelatnost kojom se prikupljaju ogromna sredstva za proračun.

Zato Vas molimo da:

Odmah natjerate vlade entiteta i Distrikta Brčko da izjednače izdvajanja po osnovu prometa nafte i naftnih derivata,

Da se privremeno, do izjednačavanja izdvajanja obaveza u entitetima i Distriktu, onemoguću carinjenje u Brčkom za svu visokotarifnu robu, kako bi se strukture vlasti u Distriktu prinudile na saradnju.

Poštovani gospodine Ešdaun,

nakon višegodišnjeg iskustva i bezuspješnog predlaganja različitih mjera, trajno rješenje vidimo jedino u nametanju uslova koji će stvoriti jedinstven ekonomski prostor na teritoriji cijele BiH, pa u tom smislu tražimo:

Da se uspostavi Carinska i Poreska uprava na nivou BiH,

Da se hitno uvede PDV na nivou BiH (što ste Vi već iznijeli u svojim mjerama).

Ukoliko se brzo ne eliminiše problem neloyalne konkurencije, posebno Brčko Distrikta BiH, moglo bi doći do neželjenih posljedica. Naime, već je bilo prijedloga da distributeri iz FBiH, u dogovoru sa kolegama iz RS, blokiraju izlaze iz Distrikta, privremeno zatvore sve benzinske stanice u bh. entitetima ili na sličan način zaštite svoju egzistenciju. Samo zahvaljujući nekolicini uglednih biznismena, legalista, i nastojanju da se očuva dignitet P/GKFBiH i ove sekcije, takvi prijedlozi su, za sada, odbačeni.

Uvjereni smo u Vašu odlučnost da od BiH napravite normalnu državu, pa, i pored mase problema sa kojima se suočavate, očekujemo da ćete i ovome posvetiti odgovarajuću pažnju.

ZAKLJUČCI

IV sjednice Strukovne grupe trgovine Privredne/Gospodarske komore FBiH, Sarajevo, 29. 08. 2002.

1. Prihvatamo Uredbu o izmjenama i dopunama Uredbe o članarinama u turističkim zajednicama, "Službene novine FBiH", broj 40/02, jer je već usvojena i stupila na snagu 21. 08. 2002.

Međutim, smatramo ispravnim da se osporavani članovi Uredbe preispitaju:

A. Članak 4., odnosno članak 14. Uredbe, "Službene novine FBiH", br. 2/00 i 19/96, dvojba je ograničenje od 10.000 KM odnosi li se isto na pravne i fizičke osobe.

B. Članak 6. (16).

Na prijedlog predstavnika Turističke zajednice FBiH, da se ispita zbog riječi prolazni račun. Sad su poslovne banke i nema prolaznih računa u ovom smislu.

C. ČLANAK 10. (24)

TRGOVINI ODGOVARA. Međutim, primjedba TZ da se Uredbe retroaktivno ne donose.

Zakonodavna komisija Vlade FBiH neka ispita ove tvrdnje.

2. Zakon o zaštiti potrošača u BiH, "Službeni glasnik BiH", broj 17/02, mora biti tema na svim organima i tijelima Komore FBiH.

Upozoravamo na Zakon, na dio XX nositelje zaštite potrošača članak 115. do 127. Što nam je do sad otežavalo poslovanje ovim Zakonom se razrješava – ako bude dosljedno poštovan od svih na koga se odnosi.

Komora je prozvana direktno

člankom 133. Zbog tog sve grane trebaju biti pripravne za njegovu primjenu.

Komora mora tražiti u Federaciji BiH i državi BiH da svak iz svoje nadležnosti odredi svoj dio iz Zakona o zaštiti potrošača.

3. PDV

Strukovna grupa trgovine zalaže se da se ovaj vid oporezivanja što više popularizira upoznavajući sve gospodarstvenike o porezu na dodanu vrijednost i insistira da se Privredna/Gospodarska komora FBiH zalaže u organima FBiH za njegovo donošenje.

Njegovim dosljednim uvođenjem siva ekonomija bi nestala, odnosno on se ne može primijeniti gdje cvjeta siva ekonomija.

4. Možda je sazrela situacija da se priđe izmjeni Statuta Privredne/Gospodarske komore FBiH, Pravilniku o radu tijela i organa Komore u dijelu o organima i tijelima u Komori. Važeći Statut donosen je sa paralelnim radom bivše Komore BiH sad Vanjskotrgovinske komore BiH.

U komori BiH su bila udruženja. U komori FBiH su strukovne grupe.

Na primjer, trgovine.

Sazrelo je vrijeme da se zove Udruženje trgovine Privredne/Gospodarske komore FBiH i unutar njega da imamo operativne sekcije po grupama trgovine – odnosno strukama.

Sad su jedne formirane po jednom zakonu a druge po drugom. (Prodaja naftnih derivata, prodaja automobila, prodaja lijekova i kozmetičkih proizvoda – veledrogerije).

Logično je u udruženju da su svi zastupljeni, a u sekcijama prema interesu istih.

5. Da se Komora založi za efikasnije pravosuđe, odnosno da zbog zastare predmeta u sudovima FBiH trgovina često gubi značajna sredstva.

D. BANDIĆ

Grupacija javnog prijevoza putnika Udruženja/Udruge transporta i veza Privredne/Gospodarske komore Federacije BiH, dana 17. 10. 2002. godine, održala je sastanak na kojem je, pored ostalog, razmatrala i tačku dnevnog reda «Posljedice primjene Zakona o međunarodnom i međuentitetskom cestovnom prijevozu i Pravilnika o načinu i postupku usklađivanja i registracije redova vožnje međunarodnih autobusnih linija».

Nakon rasprave, u kojoj su učestvovali svi prisutni, usvojeni su slijedeći

Z a k l j u č c i

1. Prevashodno zbog odredaba člana 24. Pravilnika o načinu i postupku usklađivanja i registracije redova vožnje međunarodnih autobusnih linija, kojim se u neravnopravan, odnosno diskriminatorni položaj, stavljaju prijevoznici iz Federacije BiH, kao i drugih nekvalitetnih i nejasnih rješenja Pravilnika, traži se od Ministarstva civilnih poslova i komunikacija BiH da odmah obustavi primjenu Pravilnika.

(Član 24.: «Prije prvog usklađivanja redova vožnje u linijskom prijevozu putnika između Bosne i Hercegovine i Savezne Republike Jugoslavije, redove vožnje koji su do donošenja ovog pravilnika istovremeno registrirani u Privrednoj komori Republike Srpske, kao i u Privrednoj komori Srbije i Crne Gore, nadležni organ Republike Srpske će dostaviti Komisiji na evidentiranje kao stare redove vožnje bez promjene»).

2. Odmah pristupiti aktivnostima na izmjenama i dopunama Pravilnika o načinu i postupku usklađivanja i registracije redova vožnje međunarodnih autobusnih linija, odnosno donošenju novog Pravilnika. U izradi teksta Pravilnika moraju aktivno učestvovati predstavnici Ministarstva CPiK BiH, nadležnih entitetskih ministarstava, Spoljnotrgovinske komore BiH i entitetskih privrednih/gospodarskih komora.

Novi Pravilnik, nakon kvalitetne rasprave, donijeti u roku 30 dana od dana donošenja ovih zaključaka.

3. U cilju realizacije zaključaka 1. i 2. i zaštite interesa prijevoznih firmi – članica Grupacije JPP sa područja Federacije BiH zahtijevamo da:

a/ Ministarstvo prometa i komunikacija FBiH, kao nadležno ministarstvo za promet i komunikacije u FBiH, pismeno podrži opravdani zahtjev prijevoznika iz FBiH da se odmah stavi van snage Pravilnik o načinu i postupku usklađivanja i registraciji redova vožnje međunarodnih autobusnih linija.

b/ Članovi komisije za usklađivanje međunarodnih redova vožnje, koji su od strane ministra MCPiK BiH imenovani kao predstavnici FBiH (čl. 3. Pravilnika), obavezuju se da ni po koju cijenu ne prihvate bilo kakvu raspravu o usklađivanju međunarodnih linija za destinacije u SRJ, odnosno primjenu člana 24. Pravilnika. U slučaju insistiranja na primjeni člana 24. Pravilnika traži se od istih da napuste rad u Komisiji.

c/ Prijevoznici sa područja FBiH, u slučaju ignoriranja zaključaka 1. i 2. organizirat će, kao znak upozorenja i najavu potpune blokade saobraćaja u BiH, «desetominutni prekid funkcionisanja cestovnog putničkog prometa» u svim dijelovima FBiH.

Mjesto, dan, vrijeme i oblik privremenog prekida funkcionisanja cestovnog putničkog prometa utvrdit će Odbor Grupacije javnog prijevoza putnika P/GKFBiH, te o svojoj

odluci pojedinačno obavijestiti svakog prijevoznika, kao i nadležna federalna ministarstva (Ministarstvo prometa i komunikacija FBiH i Ministarstvo unutarnjih poslova FBiH).

d/ Imenuje se Komisija Grupacije JPP P/GKFBiH, koja će, u ime Udruženja transporta i veza P/GKFBiH, u roku sedam (7) dana od usvajanja ovih zaključaka, sačiniti Prijedlog izmjena i dopuna Pravilnika o načinu i postupku usklađivanja i registraciji redova vožnje međunarodnih autobusnih linija.

Formirana Grupacija javnog prijevoza putnika

Na osnovu člana 38. Pravilnika o osnivanju i radu Udruženja/Udruge transporta i veza Privredne/Gospodarske komore Federacije Bosne i Hercegovine, a na inicijativu predstavnika privrednih subjekata iz djelatnosti javnog prometa putnika u Federaciji BiH, Odbor Udruženja/Udruge transporta i veza P/GKFBiH je, na sjednici održanoj u Sarajevu 24. 09. 2002. godine, osnovao Grupaciju javnog prijevoza putnika u okviru Udruženja/Udruge transporta i veza P/GKFBiH. Osnovni zadaci Grupacije JPP P/GKFBiH utvrđeni su Pravilnikom o osnivanju i radu Udruženja/Udruge transporta i veza P/GKFBiH, koji se odnose na djelatnost javnog prijevoza putnika.

Grupacijom JPP P/GKFBiH upravlja Odbor koji broji sedam članova. Predsjednika i dopredsjednika Grupacije, iz sastava Odbora, biraju na prvoj sjednici predstavnici privrednih subjekata. Mandat članova Odbora je četiri godine, predsjednik i dopredsjednik Odbora Grupacije JPP P/GKFBiH ujedno su i predsjednik, odnosno dopredsjednik Grupacije JPP P/GKFBiH.

Za članove Odbora Grupacije JPP P/GKFBiH, imenovani su:

- Mirsad Kuko – Autoprevoz Mostar - predsjednik,
- Drago Čeko – Livnobus Livno – zamjenik predsjednika,
- Osman Salihbašić - član,
- Nedžad Zekić - član,
- Dževad Opardija - član,
- Karlo Raperfeler - član
- Hamza Bećirević - član.

S. V.

Komisija u sastavu: Drago Čeko, Mirsad Kuko, Karlo Rapelhofer, Osman Salihbašić i Safudin Čengić je obavila da, nakon rasprave na Odboru Grupacije JPP Udruženja P/GKFBiH, pripremljeni tekst prijedloga Pravilnika dostavi MCPiK BiH, FMPiK i V/SKBiH.

4. Imajući u vidu da su odredbe Zakona o međunarodnom i međuentitetskom cestovnom prijevozu u velikom dijelu neprihvatljive za sve prijevoznike iz oblasti prijevoza putnika i tereta, te da je isti usvojen bez kvalitetne javne rasprave, traži se od MCPiK BiH da odmah pokrene aktivnosti na izmjenama i dopunama Zakona.

5. Tražimo od Ministarstva civilnih poslova i komunikacija BiH da, prije bilo kojeg sastanka mješovitih komisija na bilateralnom i multilateralnom nivou, prethodno organizuju sastanak predstavnika nadležnih entitetskih ministarstava, Vanjskotrgovinske komore, entitetskih privrednih/gospodarskih komora, najznačajnijih prijevoznika i predstavnika drugih ministarstava (trgovina, DGS, entitetskih MUP-ova i dr) na kojem bi se utvrdila Platforma za pregovore, te utvrdile smjernice kojih će se bh. delegacija i pridržavati.

6. Zahtijevamo da, kao u svim ostalim evropskim državama, prilikom određivanja članova delegacije za mješovite komisije u istu obavezno budu uključeni prijevoznici, odnosno predstavnici privrednih/gospodarskih komora.

7. U slučaju da se Ministarstvo civilnih poslova i komunikacija BiH ogлуši o zahtjeve P/GKFBiH, odnosno nastavi sa primjenom Pravilnika, Grupacija JPP će, u skladu sa članom 255. Krivičnog zakona FBiH, podnijeti krivičnu prijavu protiv odgovornih lica u MCPiK (ministar i njegovi saradnici).

P/GKFBiH će angažovati advokata koji će imati ovlaštenja da pred nadležnim sudom ostvari zaštitu interesa prijevoznika sa područja FBiH.

8. Traži se od predsjednika i dopredsjednika P/GKFBiH da upute dopis visokom predstavniku za BiH Paddy As-

hdawnu sa zahtjevom da odmah donese propis o obustavi primjene Pravilnika, kao i da primi delegaciju P/GKFBiH.

9. Uzimajući u obzir da se u ovom slučaju radi o eklatantnom primjeru ugrožavanja egzistencije velikog broja radnika uposlenih u djelatnosti prijevoza putnika, obavezuju se predsjednik Udruženja transporta i veza P/GKFBiH i Grupacije JPP da o nastaloj situaciji i ovim zaključcima upoznaju predsjednika Sindikata BiH, kao i predsjednika Sindikata drumskog saobraćaja u FBiH.

10. Imajući u vidu da pripadnici Državne granične službe BiH, suprotno zakonskoj regulativi, na graničnim prijelazima prema SRJ, omogućavaju prijevoznicima iz SRJ i Republike Srpske nelegalan i nezakonit prijevoz putnika, odnosno prolaz autobusa, uputiti protestno pismo DGS-u i zahtijevati potpunu i dosljednu primjenu Zakona o međunarodnom i međuentitetskom prijevozu u BiH, kao i drugih propisa koji regulišu uslove i način međudržavnog prometa putnika i robe.

Broj: PKF – HJ – 846-1/02

Sarajevo, 17. oktobar 2002. godine

**UDRUŽENJE TRANSPORTA I VEZA
GRUPACIJA JPP
Mirsad Kuko**

Isprika

U prošlom broju Glasnika, u tekstu vezanom za zaključke donesene na sastanku Udruženja ugostiteljstva i turizma P/GKFBiH, greškom je kao član strukovne grupe koji se mijenja navedena Jasminka Šuško, TZ Bihać.

Ispravno glasi da je zamijenjena Amra Ibrađić D.o.o. ADA Bihać, Midhatom Dedićem iz Hotela SANUS Sanski Most.

Uz isprika za propust, pozdrav Dubravka Bandić.

Nema izvoza bez usvojenih zakona

Grupacija proizvođača ribe i riblje mlađi održala je sastanak 20. septembra, u Sarajevu, na kojem su prisustvovali i predstavnici Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije, Ureda za veterinarstvo BiH i Veterinarskog fakulteta Sarajevo

Dnevni red je obuhvatio zakone o veterinarstvu BiH, slatkovodnom ribarstvu FBiH i morskom ribarstvu FBiH.

Predsjednik Grupacije Dževad Handžar podsjetio je prisutne da se gotovo dvije godine obećava usvajanje i objavljivanje Zakona o veterinarstvu BiH po hitnom postupku. Firme iz ove grane ne mogu ništa ozbiljno planirati, jer nema zakona na nivou države. Zbog toga se gube inozemni kupci koji su zainteresirani za naše proizvode, kao i za ulaganja u domaću proizvodnju. Potrošnja ribe u BiH je mala i moramo je izvoziti. Kako je naglasio Amir Lubovac, zamjenik direktora Ureda za veterinarstvo BiH, Zakon o veterinarstvu BiH je usvojen, ali treba uraditi neke manje amandmanske dopune, koje će, kako je najavio, biti obavljene za desetak dana.

Treba ubrzano raditi na izradi podzakonskih akata. Ured je nabavio originalne upitnike i dalje će biti u kontaktu sa Komisijom Evropske unije sa sjedištem u Dublinu, a obavezni smo im dostaviti tekst Zakona o veterinarstvu BiH kada bude objavljen. Bilo bi korisno da Grupacija dostavi Uredu za veterinarstvo BiH prijedlog termina za poziv komisije iz Dablina, kao i datume obilaska pojedinih ribogojilišta na prostoru FBiH. Ured za veterinarstvo će kontaktirati našu ambasadu u Dublinu, a očekujemo da će BiH biti na listi izvoznika ribe i prerađivača u Europsku uniju.

U raspravi je naglašeno da je osnovna poruka Zakona o veterinarstvu kontrola vode, riblje hrane i hrane za riblju mlađ, te kontrola na bolesti, a sve može certificirati samo državni veterinar. To, praktično, znači da će država BiH poslije usvajanja Zakona o veterinarstvu imenovati državnog veterinarskog inspektora. EU traži sistem, a ne pojedinca i čim vide da postoji piramida u državi, dobićemo sve papire vezane za izvoz ribe i prerađevina, istaknuto je.

Zakone o slatkovodnom i morskom ribarstvu Grupacija je poslala 17. aprila ove godine i još nisu objavljeni i nalaze se na usaglašavanju kod pravnika.

Do 30. septembra, prema kazivanju predstavnika Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, treba dostaviti dokumentaciju za poticaje – premije navedenom ministarstvu, jer su sredstva za ovu namjenu i sve premije za druge grane operativna u iznosu od 8,1 milion KM. Poslije 31. decembra 2002. godine neće biti isplata. Grupacija traži da se obezbijede finansijska sredstva za proizvodnju morske ribe, jer naša ribogojilišta na moru ne proizvode mlađ, ali se bave uzgojem kvalitetne morske ribe (orade, lubina, školjki).

Odgovor je bio da finansijska sredstva za morskog ribogojilišta nisu planirana u ovoj, ali se treba zalagati da se to ispravi u idućoj godini.

Što se tiče kreditnih linija, ništa se bitnije ne može doznati do razgovora na sastanku u Banjoj Luci. Trenutno je aktuelan kredit za ruralni razvoj, a korisnik može da se zaduži od pet do 100.000 KM, s tim što će korisniku kredita koji se zaduži do 30.000 KM godišnja kamata biti regresirana sa četiri odsto.

Nakon rasprave zaključeno je sljedeće:

- da Ured za veterinarstvo BiH i dalje nastavi ubrzano raditi na Zakonu o veterinarstvu i izradi podzakonskih akata. Po potrebi, u ovaj posao može uključiti stručno osoblje bilo koje članice ove grupacije;

- da proizvođači ribe i riblje mlađi odmah po objavljivanju Zakona o veterinarstvu BiH isti dobro prouče i svoj rad usklade prema njemu;

- da Ured za veterinarstvo po objavljivanju navedenog zakona isti dostavi komisiji u Dublinu;

- da Grupacija proizvođača ribe i riblje mlađi u roku od deset dana sačini prijedlog termina za poziv komisije iz Dablina i dostavi ih Uredu za veterinarstvo BiH;

- da Ured za veterinarstvo zahtijeva što brži završetak poslova na finalizaciji Zakona o slatkovodnom i morskom ribarstvu FBiH;

- da ribogojilišta urgiraju kod županija – kantona da Federalnom ministarstvu poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva dostave dokumentaciju kako bi ostvarili svoje pravo na poticajna sredstva za proizvodnju riblje mlađi u 2002. godini;

- da Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, iznađe mogućnost za poticaj proizvodnje morske ribe za 2002. godinu, jer naša morskog ribogojilišta ne proizvode riblju mlađ.

B. SUČIĆ

Proizvodnja sirovog duhana

Premije nisu isplaćene

Odlukom o određivanju premije za sirovi duhan u listu roda 2001. godine (član 2) pravo na premiju imaju fizičke i pravne osobe sa teritorije FBiH koje proizvode sirovi duhan u visini od 0,90 KM/kg. Proizvođači duhana sa prostora Republike Srpske i Distrikta Brčko nemaju pravo na premiju za isporučeni sirovi duhan preduzećima u FBiH. Stoga su proizvođači duhana na pomenutom sastanku raspravljali o realizaciji premije za sirovi duhan roda 2001. godine. O ovom problemu je u više navrata razgovarano i sa ministricom Behijom Hadžihajdarević, uz obećanje da će upoznati Vladu FBiH sa izmjenom Odluke o isplati premije, tj. da će i duhan proizveden u RS i Distriktu Brčko biti obuhvaćen premijom, pod uslovom da je ispušten preduzećima sa teritorije FBiH koja se bave obradom sirovog duhana. Zaključeno je da se ministrici Hadžihajdarević i premijeru Aliji Behmenu uputi dopis, kojim bi se još jedanput ukazalo na nužnost izmjene ove odluke.

Preduzeća za otkup i obradu duhana (Orashe, Gradačac i Stolac) ugovorima za proizvodnju duhana u 2001. godini su stvorila obaveze za isplatu premije sadiocima duhana (Uputstvo za isplatu premije objavljeno je u "Službenim novinama FBiH", broj 55/01, od 20. 12. 2001. godine, do kada je cjelokupna proizvodnja duhana roda 2001. godine bila otkupljena).

Potrebno je da se u članu 1. Odluke o određivanju premije za sirovi duhan u listu roda 2001. godine ("Službene novine FBiH", broj 44/01, od 17. 10. 2001. godine) brišu riječi "sa teritorije Federacije Bosne i Hercegovine" s tim da uslovi za isplatu premije regulisani članom 2. (dva) navedene odluke ostaju u potpunosti nepromijenjeni.

- Neisplaćivanje premije za otkupljeni duhan proizveden na području RS i Distrikta Brčko izazvalo bi neželjene i teške ekonomsko-socijalne posljedice i za proizvođače i za preduzeća koja se bave otkupom, obradom, doradom i preradom sirovog duhana u listu - ističu proizvođači.

Novi problem u proizvodnji sirovog duhana je potrošnja energenata, odnosno nedavno povećanje poreza na promet sa 10 na 20 odsto, a otkupna cijena lož-ulja je 1,02 KM.

Planirano je da Vlada FBiH svojom Uredbom omogući olakšice preduzećima koja koriste ovaj energent, te je odlučeno da se preko Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije uputi prijedlog Vladi FBiH za skoro donošenje ove uredbe.

Iznos akciza kod nas je isti za uvozni i domaći proizvod, zaštita domaće proizvodnje se

U organizaciji Privredne/Gospodarske komore FBiH i Udruženja poljoprivrede, prehrambene i duhanske industrije i vodoprivrede, krajem septembra, održan je sastanak Grupacije duhanske privrede * Prisustvovali su i predstavnici Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva i Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije

ne može vršiti carinskom nego poreskom politikom - stav je Grupacije.

Zakonom o duhanu propisano je da Vlada FBiH u tekućoj za narednu godinu formira zaštitnu cijenu koju predlaže Federalno ministarstvo trgovine, te je dogovoreno da zaštitna cijena roda 2003. godine ostane ista (3 KM/kg).

Vlada FBiH može uvoditi i premiju kao poticajnu mjeru za proizvodnju duhana. Premija na otkupljeni sirovi duhan roda 2002. godine je 0,90 KM/kg.

Na slijedećem sastanku Grupacije će se dati projekcija visine proizvodnje sirovog duhana u 2003. godini.

S. VARUPA

Organizovanje

Formirana Grupacija otkuplivača i prerađivača ljekovitog bilja i šumskih plodova

U prostorijama Privredne/Gospodarske komore Federacije Bosne i Hercegovine formirana je 3. 10. 2002. godine Grupacija otkuplivača i prerađivača ljekovitog bilja i šumskih plodova.

Za predsjednika Grupacije izabran je Fikret Zubčević iz firme «FAVEDA» Sarajevo, a za zamjenika Nikola Rozić, «ROING» Ljubuški.

Na sastanku je raspravljano i o poteškoćama koje su prisutne u navedenoj djelatnosti. Istaknuto je da zakonski nije regulirano sve ono što se odnosi na korištenje prirodnih biljnih vrsta, kao i nekontroliran otkup i izvoz ljekovitog bilja i šumskih plodova. Naime, kamioni iz inozemstva (Italija) obilaze sela, otkupljuju ljekovita bilja na crno i bez ikakvih poteškoća vraćaju se na svoja odredišta i u tome ih ne sprečavaju nadležne službe. Na ovaj način izbjegavaju bilo kakvo plaćanje prema državi i tako siromaše naš proračun, a onda od te robe proizvode čajeve i druge finalne proizvode koji se pojavljuju na našem tržištu po znatno većoj cijeni. Propisi se u potpunosti ne primjenjuju kod eksploatacije ljekovitog bilja na prirodnim staništima, tako da može doći do potpunog nestanka pojedinih vrsta. Nadležne institucije u FBiH ne poklanjaju dovoljno pažnje navedenoj djelatnosti, a Grupacija će se zalagati da se to ispravi i iznađe najbolje rješenje s ciljem povećanja izvoza finalnih proizvoda na strano tržište i permanentno snabdijevanje domaće potrošnje raspoloživim ljekovitim biljem i njihovim prerađevinama.

B. SUČIĆ

Smanjiti prekomjerni uvoz

Komisija za sistemska i ekonomska pitanja Grupacije proizvođača i prerađivača mlijeka Privredne/Gospodarske komore FBiH je, početkom oktobra, održala radni sastanak sa predstavnicima Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva i Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije

Raspravljalo se o Odluci o mjerama zaštite domaće proizvodnje od prekomjernog uvoza, na čemu je ovo udruženje i ranije insistiralo. Stav Udruženja je da je potrebno: formirati jedinstvenu cijenu u otkupu mlijeka u cijeloj zemlji (da se preko privrednih komora uspostavi komunikacija sa proizvođačima iz RS i dogovori cijena), definisati bilans stanja, odnosno potrebu i potrošnju, te planirati količinu robnih rezervi kako bi se dio mliječnih proizvoda obezbijedio i u te svrhe.

- Potrebe našeg tržišta mogu biti zadovoljene domaćom proizvodnjom svježeg mlijeka i mliječnih proizvoda, stoga treba što prije smanjiti prekomjerni uvoz odgovarajućim sredstvima - naglasio je Hajrudin Skender, predsjednik Grupacije.

Prema podacima Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa, u prošloj godini je uvezeno 50 miliona litara mlijeka, dok se domaći mliječni proizvodi uopšte ne izvoze, iako ispunjavaju sve higijensko-sanitarne propise, jer još nije donesen Zakon o veterinarstvu.

U prvih šest mjeseci tekuće godine došlo je do povećanja proizvodnje i otkupa mlijeka za 12 do 13 odsto u odnosu na prošlu.

Procjenjuje se da je potencijal domaće proizvodnje moguće za kratko vrijeme udvostručiti zaštitom domaćeg proizvoda i uvođenjem odgovarajućih carina.

S. V.

U posjeti privrednim subjektima iz oblasti metalske i elektroindustrije

Čvršća saradnja sa P/GKFBiH

U okviru priprema za sjednicu Odbora Udruženja MEI, koja se planira održati u drugoj polovini oktobra, predstavnici P/GKFBiH posjetili su privredne subjekte iz oblasti metalske i elektroindustrije u Bosanskoj Krupi BORI KMO, TPM i ZAH i u Bihaću "Krajinametal", "Panorama-inžinjeri" i "Biru". Cilj je bio sagledavanje aktuelnog stanja u ovom industrijskom segmentu

Opšta je ocjena da se stanje u ovom industrijskom segmentu mijenja nabolje tamo gdje je okončan proces privatizacije ili gdje je većinski udio privatni kapital.

BORI KMO je nastao preregistracijom "Bosna vozila" i predstavlja svjetao primjer pokrenute proizvodnje. To je preduzeće koje proizvodi dijelove za vozila, vrši montažu poljoprivrednih mašina i zapošljava 50 radnika. Posjeduju strategiju razvoja sa ambicioznim planom, uključujući i proizvodnju vlastitog traktora sredinom iduće godine, uz 100 zaposlenih.

DOO ZAH je "mlado" preduzeće, sa 100 odsto privatnim kapitalom i 29 zaposlenih. Bave se preradbenim (lon) poslovima (bravica i naslova) za automobilsku industriju "Mercedes".

U TPM Bosanska Krupa i "Krajinametal" Bihać nije okončan proces privatizacije. Stanje u oba privredna subjekta je teško, tim više što u tehnološkom procesu prerade koriste valjanu čeličnu žicu – kao repromaterijal, koje nema u dovoljnim količinama ni na domaćem ni evropskom tržištu.

"Bira" Bihać je članica Udruženja MEI P/GKFBiH. Ima značajne poslovne aktivnosti, iako još nije okončan proces privatizacije, te, u tom smislu, predstavlja izuzetak.

"Panorama-inžinjeri" Bihać proizvodi PVC prozore i vrata, kao i ALU fasade, portale i zimske bašte.

Predstavnici P/GKFBiH su posjetili i "Polietilenku" Bihać, koja je nedavno privatizirana i gdje su osjetni pozitivni pomaci.

Svi privredni subjekti izrazili su potrebu za čvršćom saradnjom sa P/GKFBiH, te su, u tom smislu, dogovorene konkretne aktivnosti.

Nafija ŠEHIĆ - MUŠIĆ

Posjeta Tehničkom fakultetu u Bihaću

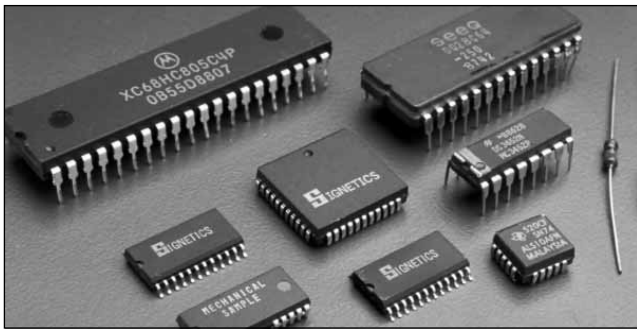
Nauka u službi metalske i elektroindustrije

Predsjednik P/GKFBiH Jago Lasić posjetio je, sa saradnicima, Tehnički fakultet u Bihaću, sredinom septembra * Domaćin je bio dekan fakulteta prof. dr Isak Karabegović * Razgovaralo se o mogućnosti saradnje ove dvije institucije

Prof. dr Isak Karabegović gostima je prezentirao rad fakulteta, koji je relativno mlada institucija sa 40 zaposlenih, pet odsjeka i laboratorijama za ispitivanje materijala za potrebe privrednih subjekata, kao i za edukaciju studenata.

Predsjednik Jago Lasić istakao je da Komora, prije svega, služi gospodarstvu, te da za sve ono što je primjenljivo u gospodarstvu postoji mogućnost suradnje i sa ovom Institucijom.

Kako je dogovoreno, predstavnici TF Bihać će ponuditi prijedlog sporazuma o suradnji ove dvije institucije, sa konkretnim aktivnostima, obavezama i rokovima, P/GKFBiH, kako bi se usaglasio i obostrano potpisao.

Kada je riječ o tehnološkim parkovima, Lasić je preuzeo obavezu da, u koordinaciji sa PK Austrije, dogovori odlazak stručnog tima u Austriju.

Razgovarano je i o održavanju međunarodnog skupa "Razvoj i modernizacija proizvodnje" - RIM - 2003. Predsjednik je istakao da P/GKFBiH, kao suorganizator, smatra neophodnim uključivanje segmenta - tematskog dijela "Poljoprivreda i prehrambena proizvodnja" u okvir konferencije. Karabegović je preuzeo obavezu da dogovori da nosilac aktivnosti bude Biotehnički fakultet Bihać, a da se uključe: Agronomski fakultet Mostar, Agronomski institut Mostar, Poljoprivredni fakultet Sarajevo, Poljoprivredni institut Sarajevo i Poljoprivredni fakultet Banja Luka.

P/GKFBiH će dati finansijsku podršku za održavanje konferencije, u okviru svojih mogućnosti i participiraće u cijeni određenog broja publikacija, koji će biti naknadno dogovoren, a koji će joj se staviti na raspolaganje.

Vezano za suradnju sa Udruženjem metalne i elektroindustrije, dogovoreno je da se predstavnici TF Bihać pozovu na sjednicu Udruženja MEI, koja je planirana za drugu polovinu oktobra, a održaće se u proširenom sastavu.

Na navedenoj sjednici bit će riječi o Strategiji razvoja ovog sektora koju je sačinio GTZ.

N. ŠEHIĆ - MUŠIĆ

Posjete

Veleposlanik Tajlanda u BiH – Ured Mostar

Veleposlanik Kraljevine Tajlanda u BiH, sa sjedištem u Budimpešti, Chalermpon Akearu sa suradnicima, u sklopu svoje posjete Bosni i Hercegovini, boravio je 18. rujna 2002. godine u P/GKFBiH - Ured u Mostaru.

Cilj posjete ovog visokog izaslanstva je sagledavanje gospodarskih mogućnosti BiH i uspostavljanje, odnosno unapređenje suradnje između naših država na gospodarskom planu.

Gostima su prezentirani relativni podaci o regiji u kojoj borave, broju i strukturi registriranih gospodarskih subjekata, resursima i komparativnim prednostima regije, mogućnostima ulaganja posebice u poljoprivredu i turizam, slobodnim zonama, dostignutom stupnju privatizacije, zakonskoj regulativi u oblasti stranog investiranja i sl.

Veleposlanik je još istaknuo da je Tajland općenito zainteresiran za suradnju sa Srednjom Europom, te njegovo izaslanstvo istražuje mogućnosti poslovanja u našoj zemlji kako bi ozbiljnim budućim tajlandskim partnerima prezentirao cjelovitu informaciju o svim relevantnim podacima potrebnim za uspostavu gospodarskih odnosa u čemu je obećao podršku.

Željana BEVANDA

Unaprijediti saradnju

Sigurnost investicija prepreka za ulaganja

Predstavnici Ureda za saradnju sa Balkanom iz talijanskog grada Vičence posjetili su P/GKFBiH, 16. oktobra. Tom prilikom istakli su da problem sigurnosti investiranja predstavlja glavnu prepreku za ulaganja talijanskih partnera u BiH

Članovi delegacije grada Vičence razgovarali su sa predstavnicima Vanjskotrgovinske/Spoljnotrgovinske komore BiH i Privredne/Gospodarske komore Federacije BiH o aktuelnoj situaciji u privredi, poreskom sistemu, te ugovorima o slobodnoj trgovini sa zemljama u regionu.

Predstavnici talijanske vladine agencije za investiranje "Informest" istakli su potrebu da se talijanski partneri detaljnije upoznaju sa mogućnostima investiranja u BiH.

Dogovoreno je da se u narednom periodu pripremi prezentacija o mogućnostima ulaganja u BiH za potrebe talijanskih partnera u Vičenci. Nakon toga bilo bi moguće unaprijediti saradnju, posebno u oblasti drvne i poljoprivredne industrije, te učešće talijanskih firmi na specijaliziranim sajmovima u BiH. U decembru ove godine u Vičenci će se održati sastanak poduzetnika sa područja Balkana na kojem će učestvovati i predstavnici bh. poslovne zajednice.

P/GKFBiH je sa predstavnicima Vičence posjetila gradonačelnika Grada Sarajeva i dogovorena je buduća poslovna, kulturna i socijalna saradnja dvaju gradova.

Predstavnici Vičence obišli su i radionicu zlatarske struke Škole metalnih zanimanja u Sarajevu. Ova radionica je opremljena preko P/GKFBiH, uz pomoć Ureda za saradnju sa Balkanom na najpovoljniji način. Razgovaralo se o budućoj saradnji Škole sa odgojavajućim školama u Vičenci koja bi se organizovala tako da stručni profesori vičentinskih škola, u određenim intervalima, drže teoretsku i praktičnu nastavu u sarajevskoj školi.

M. IDRIZOVIĆ

Toliko sadnica koliko stanovnika

Nesagledive posljedice ratnih dejstava su nekontrolisane sječe šuma u cilju preživljavanja, koji su izazvali fizičko uništenje ili oštećenje šuma i šumskog fonda, erozije tla, vododerine, pojavu klizišta, umanjenu izdašnost i nestanak pojedinih izvora, kalamitet štetnih insekata, narušen biodiverzitet. Korist od drvne mase iznosi do 20 odsto vrijednosti šume, dok se oko 80 odsto odnosi na općekorisne funkcije šuma. Iz ovih odnosa veličina proizilazi odgovornost i obaveza svih nas za čuvanjem, zaštitom, održavanjem i podizanjem šuma kao jednog od osnovnih faktora postojanja i održavanja života biljnih, životinjskih vrsta i čovjeka na našoj planeti.

Šuma je najbolji regulator vodno-vazdušnog režima, najveći proizvođač kiseonika, pa je razumljiva briga za njeno očuvanje i unapređenje. Općekorisne funkcije šumskog ekosistema su nezamjenjivi faktor postojanja i očuvanja života na zemlji. Svjesni značaja šumskog ekosistema, Javna poduzeća šumarstava vrše pošumljavanje.

JP "Sarajevo šume" gospodari šumama i šumskim zemljištem gdje su izražene pojave klizišta i erozije zemljišta i gdje ulažu znatna sredstva u izvršenje šumsko-uzgojnih radova. Vlada Kantona je svojim zaključkom obavezala JP "Sarajevo šume" da realizuje program pošumljavanja, odnosno da zasadi 353.000 sadnica, tj. jedna sadnica za svakog građanina Kantona Sarajeva.

Javno poduzeće "Sarajevo-Šume" daje svoj doprinos u akciji pošumljavanja brda Grdonj, uz svesrdnu pomoć Općine Centar, pokreta Gorana, Lovačkog društva, Turističke zajednice. Na planiranoj površini od 12,5 ha predviđeno je da se zasadi 21.250 sadnica crnog bora. Do sada je zasađeno 10.000 sadnica crnog bora.

Pošumljavanje se vrši u jesen radi općekorisne funkcije šume i značaja šumskog zemljišta za režim voda i zraka. Tako je i Javno poduzeće Bosansko Podrinjske šume Goražde izvršilo pošumljavanje 15 ha sa sadnicama smreke i bijelog bora i vodi brigu o uzgoju i zaštiti šume.

Šemsa ALIMANOVIĆ

Drvar

Novi pogon za jubilej

U povodu 100 godina proizvodnje u pilanama upriličeno je puštanje u rad pogona Drvar Quatro jednog od najmodernijih u Bosni i Hercegovini. Kapacitet pilane je 125.000 kubnih metara. Ovo je prva pilana u BiH koja je puštena u pogon sa kompjuterski vođenom četverostrukom tračnom pilom sa dvostrukim zerspanerima, dvoosovinska kružna pila visine rezanja 320 mm, kompjuterski vođena linija okrajčivanja, dvoetažna automatska sortirnica i paketirница.

Fizički i finansijski efekti investiranja su mjerljivi i očigledni kod nove linije rezanja Quatro, gdje se produktivnost može usporediti sa starom gaterskom linijom. Linija Quatro u jednoj smjeni, sa uposlenih osam radnika, reže 250 kubnih metara oblovine, dok za isto vrijeme sa 15 uposlenih radnika gaterska linija reže 70 m³ oblovine. Komentar nije potreban.

Poduzeće Finvest Drvar posluje od augusta/kolovoza 1996. godine, s osnovnom djelatnošću proizvodnje i prerađivanja drveta. Osim ove proizvodnje, značajno je spomenuti i djelatnosti u oblasti metalske industrije, te građevinarstva.

Finvest Drvar posluje u sastavu: Pilana Drvar, Pilana Glamoč, Tvornica panel ploča Drvar, Tvornica stolarije Drvar, Procesna oprema Drvar, mašinska obrada Drvar, gradnja Drvar, tapetarija Drvar, transport Drvar, održavanje Drvar, tehnički pregled vozila Drvar i zajedničke službe Drvar.

Poduzeće Finvest Drvar je tvrtka koja je jedna od značajnijih u ovoj oblasti u BiH, a težnja je vlasnika i menadžmenta da se i dalje razvija u smislu osvajanja novih tržišta i povećanja kapaciteta

Š. A.

Zakon o šumama

Početak implementacije

Na sastanku Grupacije šumarstva i drvne industrije Privredne/Gospodarske komore Federacije BiH, koji je održan početkom oktobra, govorilo se o implementaciji Zakona o šumama FBiH, Preporuci Vlade FBiH o privremenoj zabrani izvoza trupaca, Odluci Vlade FBiH o zatvaranju pilanskih kapaciteta koji nemaju odobrenje za rad. Ministrica Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Behija Hadžihajdarević je istakla da je Zakon o šumama detaljno analiziran, a njegovi članovi precizirani kako bi se izbjeglo dvojako tumačenje. Pripremljeni su pravilnici i drugi podzakonski akti koji su prošli redovnu proceduru u skladu sa zaključkom Doma naroda Parlamenta FBiH. Konsultacije u vezi sa ovim izmjenama obavljaju se sa ekspertima Svjetske banke. Pripremljena je odluka o formiranju Federalne uprave za šumarstvo i radi se na njenoj organizaciji. Nema alternative, stav je članica Grupacije šumarstva i drvne industrije i Zakon o šumama se mora implementirati u roku šest mjeseci od dana stupanja na snagu za dobrobit šumarstva i drvne industrije. (Zakon je stupio na snagu 30 maja).

Podržana je Preporuka Vlade FBiH o privremenoj zabrani izvoza trupaca sa tim da se dozvoli izvoz celuloznog i rudnog drveta, kao i trupaca crnog bora. Ovom zabranom ima se cilj da se otvaraju nova radna mjesta, a to je i jedan od načina privlačenja investicija u BiH. Republika Slovenija uvozi 80 odsto furnirskih trupaca. Zašto se ne bi investiralo u tvornicu furnira u BiH.

Podržana je Odluka Vlade FBiH u vezi sa zatvaranjem pilanskih kapaciteta koji nemaju dozvolu za rad. Do sada je zatvoreno 290 pilana. Sagledavajući sve okolnosti u ovoj djelatnosti i imajući na umu da ima više prerađivačkih kapaciteta od raspoložive sirovine, Odlukom u skladu sa zakonima Vlada FBiH podupire njihovo poštivanje.

Š. ALIMANOVIĆ

Pravilnik o maržama u farmaciji

Udruženje/Udruga veleprometnika lijekovima i farmaceutskim proizvodima Privredne/Gospodarske komore Federacije BiH, na Skupštini održanoj 26. 09. 2002. godine, pored ostalih problema, raspravljalo je i o Pravilniku o određivanju visine veleprodajne i maloprodajne marže lijekova sa Instrukcijom o njegovoj primjeni

Konstatovano je da navedeni pravilnik onemogućava racionalno poslovanje veleprometnicima lijekova. Veleprometnici nisu prigovarali visini određene marže, ali su konstatovali da se ne može prihvatiti proizvođačka cijena kao osnovica za obračun. Tako utvrđenom maržom do kraja je ugrožena ekonomija veleprometnika, a istovremeno nisu ispoštovane ni temeljne odredbe Zakona o računovodstvu FBiH koji ne poznaje proizvođačku cijenu. Osnovica za obračun može biti samo nabavna cijena lijeka, te je predloženo da se pokrene postupak

izmjene člana 2. stav 1. Pravilnika koja se odnosi na utvrđivanje osnovice za obračun marže. Ovom izmjenom ne bi bila potrebna Instrukcija o primjeni Pravilnika koja, inače, nema nikakvu pravnu snagu, te je tržišni inspektori ne primjenjuju prilikom kontrole.

Udruženje/Udruga treba aktivno i da učestvuje u donošenju podzakonskih akata kojima se regulišu uslovi za obavljanje djelatnosti veleprometnika lijekovima, te u tom smislu insistirati kod

Ministarstva na dostavljanju navedenih akata na raspravu.

Odmah nakon Skupštine, radna grupa je, u sastavu Šemso Mujezin, Teufik Hasić, Zdravko Kutle i Mirsada Čurčić-Selimović, uputila ministru zdravstva u FBiH prijedlog za izmjene člana 2. stav 1. Pravilnika u skladu sa diskusijama na Skupštini.

Dana 01. 10. 2002. godine ministar zdravstva FBiH obavijestio je Udruženje/Udrugu da ga je, razmatrajući prijedlog veleprometnika, Ministarstvo ocijenilo opravdanim, te je Pravilnik o izmjeni Pravilnika o određivanju veleprodajne i maloprodajne marže lijekova uputilo u proceduru donošenja.

Navedenom izmjenom, koja se odnosi na član 2. stav 1., utvrđeno je da je osnovica za obračunavanje veleprodajne marže nabavna, a ne proizvođačka cijena kako je bilo utvrđeno Pravilnikom o određivanju visine veleprodajne i maloprodajne marže lijekova.

Mira IDRIZOVIĆ

Apoteke

Pomoć iz Klivlenda

Udruženje poslodavaca maloprometnika lijekovima i farmaceutskim proizvodima u privatnom sektoru Privredne/Gospodarske komore FBiH, u sklopu Sajma medicinske opreme u Sarajevu, organizovalo je po drugi put susrete sa predstavnicima Asocijacije za pomoć malim i srednjim preduzećima iz Klivlenda. Tom prilikom se razgovaralo i o mogućnostima za prevazilaženje prepreka daljem razvoju privatnog poduzetništva. Dogovoreno je da se ova saradnja nastavi i ubuduće.

M. I.

Provozne dozvole kroz Italiju

Problem netipičan za trgovačke tvrtke

Italija je važan poslovni partner FBiH u izvozu i uvozu. Od ukupno 668.569.000 KM izvoza FBiH od siječnja do lipnja 2002. godine na izvoz u Italiju otpada 85.147.000 KM ili 12,7 posto. U uvozu, od ukupno 2.517.753 KM, Italija učestvuje sa 274.327.000 KM ili 10,9 posto (podaci iz Biltena broj 2 Centralne banke BiH).

EUROSTAR d.o.o. Široki Brijeg, čiji je vlasnik Branko Širić, je obiteljska tvrtka osnovana 1994. godine u vrijednosti 250.000 KM. U njoj su zaposlena četiri djelatnika. Posao se, uglavnom, obavlja kroz maloprodaju i građevinsku operativu. Robu, odnosno boje i lakove dobavljaju iz BiH i Italije. Problem im je što nema podsticajnih sredstava. Rade s vlastitim i onima od dobavljača. Kako ističu, pri kupovini pružaju stručnu pomoć kupcu kod odabira kvalitete, boje i upotrebe.

Tvrtka traži pomoć od Privredne/Gospodarske komore FBiH za rješenje problema koji je vezan za kombi prevoz robe iz Italije. Međutim, nema dovoljno dozvola za prevoz,

a uz to čeka se i potpisivanje Sporazuma o slobodnoj trgovini sa Italijom.

Nadamo se i pomoći Vanjskotrgovinske/Spoljnotrgovinske komore BiH. Smatra se da bi više angažiranja u resornom ministarstvu FBiH pomoglo rješenju problema, kako se ne bi moralo čekati ono u paketu, odnosno potpisivanje Sporazuma.

Dubravka BANDIĆ, dipl. oec.

Zdravstveno bezbjedna hrana

U organizaciji i prostorijama Kantonalne privredne komore Tuzla održan je okrugli sto, krajem septembra, o temi «Istine i zablude u proizvodnji zdrave hrane» * U radu su učestvovali profesori Poljoprivrednog fakulteta Sarajevo, poljoprivredni stručnjaci Tuzlanskog kantona, predstavnici ove komore i P/GKFBiH

Uvodne napomene dao je prof. dr Ševal Munović. Naglasio je da se danas često koristi sintagma «zdrava hrana». Pod ovim pojmom često se čuje ili se može pročitati da je to hrana dobivena u organskoj poljoprivredi, a to podrazumijeva proizvodnju bez upotrebe mineralnih đubriva i pesticida. Hranu koju proizvedemo na njivama upotrebom navedenih agrokemikalija zovemo konvencionalnom.

Hrana koju proizvedemo u organskoj poljoprivredi ne znači da mora biti higijenski ispravnija, odnosno zdravija.

Istina je da se udvostručila dužina života kod ljudi, a na tu činjenicu, pored ostalog, utiče i korištenje mineralnih đubriva. Da su mineralna đubriva korištena u poljoprivredi otrovna, život ljudi bi se skratio, a ne bi produžio. Korištenjem mineralnih đubriva omogućava se veća proizvodnja hrane i bolja ishrana. Treba pod-

sjetiti da zbog nedostatka hrane gladuje milijarda ljudi na Zemlji, a od gladi umire godišnje oko 50 miliona. Prema tome, dovoljna količina hrane ne može se proizvesti bez upotrebe mineralnih đubriva i pesticida. Ukoliko bi se odlučili da na malim zemljišnim površinama Federacije BiH ne koristimo mineralna đubriva, prinosi po jedinici površine bi se znatno smanjili, a takva tehnologija bi nas vratila nazad.

Zdrava hrana se ne utvrđuje načinom proizvodnje na njivi da li se koristi samo stajsko đubrivo – organska poljoprivreda, ili se koriste mineralna đubriva – konvencionalna poljoprivreda. Za zdravstveno bezbjednu hranu je bitno da se kemijskom analizom utvrdi da nema štetnih sastojaka kao što su soli teških metala, povećane količine nitrata i nitrita iz mineralnih i organskih đubriva, patogenih i mikroorganizama, ostataka pesticida itd. To, praktično, znači da prije sjetve ili podizanja zasada trebamo izvršiti kemijsku analizu zemljišta, vode i zraka, pa na osnovu pomenutih nalaza odlučiti da li prići proizvodnji hrane na dotičnoj parceli. Ako navedenu analizu uradimo i na gotovom proizvodu, onda doznamo da li se radi o poljoprivrednom proizvodu koji svojim sadržajem podržava ljudsko zdravlje i izmiruje njegove nutritivne potrebe.

S obzirom na to da se navedene kemijske analize na prostoru FBiH, uglavnom, ne rade, možemo samo pretpostaviti da proizvodimo zdravstveno bezbjednu hranu. Iz pomenutih razloga, u cilju zaštite zdravlja potrošača, neophodno je što je moguće prije na prostoru FBiH u potpunosti organizirati stručnu poljoprivrednu i stočarsko-selekcijску službu sa jasno definisanim zadacima.

Borivoj SUČIĆ

Ovogodišnji ZEPS

Promocija privrede

Tokom 9. generalnog sajma "ZEPS 2002", održanog od 01. do 06. 10. 2002. godine, bh. privreda bila je predstavljena i prospektnim materijalom prezentiranim na štandovima Vanjskotrgovinske/Spoljnotrgovinske komore BiH, Privredne/Gospodarske komore Federacije BiH i privrednih komora ZE-DO i Srednjobosanskog kantona. Sajam je ove, kao i proteklih, godine imao brojne prateće stručno-kongresne manifestacije. U organizaciji V/SKBiH održano je savjetovanje o temi: "Komorska internet mreža zemalja jugoistočne Evrope", a P/GKFBiH: "Zaštita domaće proizvodnje".

Privredna komora Zeničko-dobojskog kantona, pored prezentacije privrede na štandu, upriličila je i poslovne susrete privrednika ZE-DO kantona sa privrednicima Bugarske i Mađarske.

H. Č.

ZEPS 2002.

Susreti privrednika Bugarske firme traže saradnju

Predstavnici bugarskih firmi KALVACHA, ASENOVA KREPOST i ELMOT, predvođeni atašecom za privredu Bugarske ambasade u Bosni i Hercegovini Vesselinom Vassilevom, susreli su se sa privrednicima Zeničko-dobojskog kantona u Komori početkom oktobra. Iz ZE-DO kantona ovim razgovorima su prisustvovali predstavnici firmi: "RMK PROMET"- Zenica, "VEJZPROM"- Zenica, "IZGRADNJA INVEST" - Zenica, "RMU KAKANJ"- Kakanj, "DUKAT"- Tešanj, "RES"- Zenica, "ORTOZE"- Zenica, "NATRON"- Maglaj, Općina Zenica - Služba za privredu.

Skup je pozdravio predsjednik PK Ibrahim Avdić, te upoznao prisutne sa osnovnim karakteristikama privrede ovog kantona.

Privredu Bugarske predstavio je Vesselin Vassilev, privredni ataše bugarske ambasade u BiH, nakon čega su pojedinačno predstavljene sve firme. Bilateralni razgovori rezultirali su konkretnim dogovorima o budućoj saradnji zainteresovanih.

Izražena je i želja za otvaranje zastupništva u Bugarskoj i ZE-DO kantonu sa ciljem efikasnije saradnje privrednih subjekata.

F. ČERIM

Debalans sa Mađarskom

Tokom susreta privrednika, održanih početkom oktobra, predsjednik Komore Ibrahim Avdić, izražavajući svoje zadovoljstvo zbog prisustva velikog broja zainteresovanih sa obje strane, akcentirao je debalans koji postoji u robnoj razmjeni ZE-DO kantona i Republike Mađarske. Izvoz robe ovog kantona u R Mađarsku u prvom polugodištu tekuće godine bio je svega 197.000 KM, uvoz 4.456.000 KM. Pokrivenost uvoza izvozom je svega četiri odsto, što dovoljno govori o disproporciji između izvoza i uvoza. U poređenju sa istim periodom prethodne godine, kada je izvoz iznosio 404.000 KM, ostvaren je pad od 51 odsto. Pad uvoza iznosi 12 odsto, što znači da je disproporcija povećana u tekućoj u odnosu na prethodnu godinu. U julu i avgustu "BH STEEL Željezara" Zenica je izvezao u RM čelične proizvode u vrijednosti 1,253.000 KM, što će u znatnom popraviti negativni saldo u spoljnotrgovinskoj razmjeni između RM i ZE-DO kantona.

U 2001. godini Federacija BiH je izvezla u RM robe u vrijednosti dva miliona KM, dok je u istom periodu uvezla robe u vrijednosti 70 miliona, što predstavlja omjer 1 : 35. Za osam mjeseci 2002. godine izvoz iz FBiH u RM dostigao je vrijednost tri miliona, uz istovremeni uvoz od 88 miliona i pokrivenost izvoza uvozom od svega 3,6 odsto, što je nepovoljnije nego na nivou Kantona. Ističući da je BiH prije rata imala pozitivan bilans u robnoj razmjeni sa RM, predsjednik Komore pozvao je mađarske privrednike da investiraju u BiH, napominjući da BiH ima liberalne zakone koji regulišu vanjskotrgovinsko poslovanje, rađene po uzoru na propise EU.

Izražavajući zahvalnost što mu se pružila mogućnost da se obrati prisutnim privrednicima, dr Istvan Sille, ataše za privredu u Ambasadi RM u BiH je, između ostalog, istakao:

- Između naših zemalja odnosi u posljednje vrijeme su sve bolji, što potvrđuje i uspješna saradnja ovog kantona i Komore sa pokrajinom Zala.

Komentarišući prezentirane podatke o izvozu i uvozu, naglasio je da omjer 1 : 35 u korist RM, ipak, predstavlja znak napret-

ka, s obzirom na činjenicu da je ovaj odnos u prethodnoj godini iznosio 1 : 40, te istakao da je Vlada Mađarske u prošloj godini dala tzv. preferenciju BiH. Na nivou država u ovoj godini izvoz iz RM u BiH je porastao za 10 odsto, a izvoz iz BiH u RM za 50 odsto, što i nije dovoljno, ali će se, uz dalju saradnju privrednika ovih zemalja, popraviti ovaj bilans.

Česti susreti između dvije zemlje na ekonomskom i društveno-političkom planu rezultirali su potpisivanjem Sporazuma na nivou ministarstava kojima je definisana vizija o daljoj ekonomskoj i privrednoj saradnji.

Sille je istakao da se RM trudi da režim viza brže i lakše funkcioniše, te da se razmatra mogućnost sniženja njihovih cijena. Predsjednik Komore je upoznao prisutne privrednike da vizu za RM mogu dobiti u kratkom roku (jedan do dva dana) preko nadležne službe P/GKFBiH.

Judit Lamperth, menadžer za jugoistočne evropske zemlje u ITDH, pojasnila je da je ITDH Mađarsko općekorisno društvo za investiciono ulaganje i razvoj trgovine, prateća institucija Ministarstva privrede i Ministarstva vanjskih poslova koja daje neprofitne savjete i usluge informisanja. Osnovna djelatnost Društva su grupe usluga: poticaj na ulaganja; razvoj trgovine; pružanje informacijskih usluga. ITDH ima devet regionalnih kancelarija u RM i 36 vanjskih kancelarija u 33 države, lociranih, uglavnom, pri ambasadama RM u inostranstvu. Iako ured ove organizacije ne postoji u BiH, svi zainteresovani privrednici se svojim pitanjima mogu obratiti atašeu za privredu ambasade RM, a mogućnosti za traženje partnera iz RM otvorene su i na web stranici ove organizacije.

Nakon plenarnog dijela ovog skupa i predstavljanja RM i privrednika ZE-DO kantona, uslijedili su bilateralni razgovori u kojima je učestvovalo 14 mađarskih kompanija iz oblasti proizvodnje namještaja, elektromehaničkih signalnih uređaja, cementa, porcelanskog posuđa, zatim trgovine, intelektualnih usluga i dr.

H. ČOŠIĆ

Zapošljavanje u FBiH od januara do avgusta 2002. godine

U oblasti rada i zapošljavanja u FBiH nastavljaju se negativne tendencije iz ranijeg perioda, tako da problem nezaposlenosti i zapošljavanja dobiva sve šire dimenzije * Informacija nema cilj da predlaže mjere za rješavanje ovih problema nego da informiše i ukaže na trenutno stanje zaposlenosti i nezaposlenosti krajem avgusta/kolovoza 2002. godine

Podaci kojima raspolaže Federalni zavod za zapošljavanje ukazuju na to da se nastavlja trend smanjivanja zaposlenih, tako da ovaj broj u julu ove godine, u odnosu na prosjek zaposlenih u 2001. godini (407.199), iznosi 390.708, odnosno manji je za 16.941 radno mjesto. (U oba iznosa su uključeni radnici na čekanju - 27.410).

Na ovakav pad zaposlenosti, pored nedovoljne privredne aktivnosti, umnogome je uticao proces privatizacije, odnosno u primjeni člana 143. Zakona o radu, kao i smanjivanje broja zaposlenih u Vojsci FBiH.

Kada je riječ o zaposlenosti, čiji je opći trend nepovoljan, potrebno je istaći da je izvjestan porast zaposlenosti u julu ove godine u odnosu na prosjek 2001. godine ostvaren u djelatnostima: ribarstva, finansijskog posredovanja, obrazovanja, zdravstvene i socijalne zaštite i ostalih društvenih, socijalnih i uslužnih djelatnosti, dok je u ostalim djelatnostima prisutan pad, a naročito u ključnim djelatnostima: poljoprivreda, prerađivačka industrija, građevinarstvo, rudarstvo itd. Osjetan porast zaposlenosti u julu ove godine u odnosu na prosjek ostvaren je u Posavskom, Srednjobosanskom, Sarajevskom, Zapadnohercegovačkom i Hercegovačko-bosanskom kantonu.

Stopa zaposlenosti u FBiH iznosi 24,72 odsto, što ukazuje na to da je trend zapošljavanja u padu.

Prema podacima Federalnog zavoda za zapošljavanje, registrovana nezaposlenost u avgustu 2002. godine iznosila je 294.047 i veća je za 26.264 u odnosu na prosjek 2001. godine. Međutim, broj nezaposlenih je znatno veći ako se ima u vidu da se radi samo o registrovanoj nezaposlenosti u koju nisu uključeni radnici na čekanju, čija se rješenja ne mogu očekivati u pozitivnom pravcu, kao i to da je veliki broj nezaposlenih koji se uopće ne prijavljuju.

Posmatrano po kantonima, najveći broj nezaposlenih registrovan je u Tuzlanskom (78.488 ili 26,69 odsto i veći je od broja zaposlenih), Zeničko-dobojskom (59.657 ili 20,28 odsto) i Sarajevskom kantonu (53.846 ili 18,31 odsto). Slijede ih Srednjobosanski, Hercegovačko-neretvanski, Zapadnohercegovački, Herceg-bosanski, Posavski i Bosanskopodrinjski kanton (3.649 ili 1,24 odsto).

Stopa nezaposlenosti u avgustu iznosila je 42,94 odsto. Visoka stopa nezaposlenosti i nemogućnosti otvaranja novih radnih mjesta u znatnoj mje-

ri utiču na pojavu rada na crno, tako da u FBiH ima oko 200.000 do 250.000 radnika koji rade na crno. Nastavlja se i trend odlaska mladih i stručnih kadrova u inozemstvo.

Stručna lica učestvuju u ukupnom broju nezaposlenih sa 174.555 ili 59,40 odsto, a nestručna 119.492 ili 40,60 odsto. Od ukupnog broja lica koja traže zaposlenje u avgustu žene su učestvovala sa 133.320. Broj lica koja prvi put traže zaposlenje je 158.687. U tom broju stručna lica učestvuju sa 90.019 ili 56 odsto, a nestručna sa 68.628 ili 44 odsto.

U skladu sa Zakonom o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba, novčanu naknadu koristilo je 3.283 lica ili 1,11 odsto od ukupnog broja registrovanih nezaposlenih, a zdravstvenu zaštitu koristilo je 169.739 ili 57,72 odsto nezaposlenih osoba.

U ovoj godini značajno je da je, u skladu sa Zakonom o posredovanju u zapošljavanju nezaposlenih lica, nastavljena aktivnost na transformaciji kantonalnih službi za zapošljavanje. Ove službe su već konstituisane u svim kantonima, a u Hercegovačko-neretvanskom kantonu se očekuje registracija u Sudu i otvaranje depozitnog računa.

U okviru svoje redovne aktivnosti Zavod je od donošenja Pravilnika o podsticaju u zapošljavanju nastavio aktivnosti na rješavanju podnesenih zahtjeva za odobravanje sredstava za podsticaj zapošljavanja. Do sada je obrađeno 2.637 zahtjeva poslodavaca, fizičkih osoba i malog obrta, a pozitivno je riješen 1.441 zahtjev. Za te namjene odobreno je oko 36.336.551 KM po kom osnovu bi se trebalo zaposliti 5.319 radnika. Osim toga, neke kantonalne službe zapošljavanja su već raspisale konkurs za ovaj vid podsticaja.

Od januara do juna 2002. godine, u skladu sa Zakonom o zapošljavanju stranaca ("Službene novine FBiH", broj 8/99, od 5. marta/ožujka 1999. godine), kojim su utvrđeni način i uvjeti zapošljavanja stranog državljanina, i osoba bez državljanstva, izdato je 737 radnih dozvola, od čega najviše u Sarajevskom kantonu (418), slijede Tuzlanski (74), Zeničko-dobojski (63), Unsko-sanski (46), Hercegovačko-neretvanski (51), Zapadnohercegovački kanton (45) itd.

Osnovni pokazatelji po kantonima - iz Biltena za avgust/kolovoz 2002. godine -

KANTONI	BROJ ZAPOSLENIH*	BROJ NEZAPOSLENIH	KORISNICI NOVČANE NAKNADE	KORISNICI ZDRAVSTVENE ZAŠTITE
	VII 2002.	VIII 2002.	VIII 2002.	VIII 2002.
FEDERACIJA – UKUPNO	390.708	294.047	3.283	169.739
1. Unsko-sanski kanton	31.030	28.692	135	16.797
2. Posavski kanton	5.310	5.291	45	2.348
3. Tuzlanski kanton	70.231	78.488	862	46.606
4. Zeničko-dobojski kanton	67.957	59.657	567	40.174
5. Bosanskopodrinjski kanton	4.208	3.649	42	1.659
6. Srednjobosanski kanton	36.568	28.723	207	15.594
7. Hercegovačko-neretvanski kanton	43.511	22.264	194	12.309
8. Zapadnohercegovački kanton	13.053	7.060	38	4.478
9. Sarajevski kanton	86.064	53.846	1.126	26.230
10. Hercegbosanski kanton	9.776	6.377	67	3.544
Zaposleni u MO i MUP	23.000	-	-	-

* Podaci Federalnog zavoda za statistiku

Belgijska firma ALUVAN TRUCK&TRAILER BODIES je proizvođač kamiona.

Nudi četiri tipa malih kamiona za posebnu namjenu: FB9 i FK9, ili takozvane ultra-estetske lake izolacione kamione, namijenjene za transport lako kvarljive robe (temperature +4°C do +10°C),

LIB koji pruža odlične izolacione mogućnosti, za temperature od +4°C do +10°C, do 13,6 m dužine,

FB4 i FK4, za temperature +2°C do -20°C i FB3 i FK3.

Kontakt adresa:

ALUVAN

TRUCK&TRAILER BODIES

LACONIASTRAAT 1

B-8000 BRUGGE BELGIUM

Telefon: ++32 (0) 50 31 25 13

Faks: ++32 (0) 50 31 12 47

E-MAIL: aluvan@aluvan.be

www.aluvan.com

Firma Ing. Thomas Dickbauer prodaje dvije mašine za pilane:

- Gater Esterer, godina proizvodnje 1974., u odličnom stanju – malo korišten, cijena: EUR 23.500, uključujući dodatnu opremu (prihvatamo i plaćanje trupcima ili rezanom građom).

- Tračna pila Primultin, cijena: EUR 100.000.

Za detaljnije informacije možete se obratiti na:

Inž. Thomas Dickbauer

A-4553 Schlierbach 222

Telefon: 0043 7582 62735

Faks: 0043 7582 62735 75

E-mail: thomas@dickbauer.at.

Na 29. međunarodnom sajmu namještaja, unutarjeg uređenja i prateće industrije "Ambienta" održanom u Zagrebu, od 16. do 20. listopada/oktobra 2002. godine, Srebrnu plaketu za proizvod: garnitura ojastućenog namještaja LEMBO dobila je: Fabrika namještaja DAL-LAS, Sarajevo, BiH, čiji je autor razvojni tim ove fabrike.

Čestitamo!

Metalci

GTZ podržava domaće firme

Na sjednici Odbora Udruženja metalne i elektro industrije, u organizaciji Privredne/Gospodarske komore FBiH, održanoj krajem oktobra, analizirano je trenutno stanje, te do sada završeni stepen privatizacije. Prezentirana je informacija o MEI u postratnom periodu koja sadrži statističke podatke o rastu proizvodnje, izvoznim aktivnostima i stepenu zaposlenosti. Prisustvovali su i predstavnici GTZ-a i Federalne agencije za privatizaciju.

Zaključeno je da ovaj materijal predstavlja polaznu osnovu za izradu dopunjenog teksta u koji će biti ugrađene i sve primjedbe i konstatacije sa sjednice. Raspravljano je i o Strategiji razvoja Metalnog i elektro sektora u prijedlogu GTZ-a, te mogućim oblicima saradnje između GTZ-a i ovog udruženja.

- Naše mogućnosti su direktna savjetodavna podrška preduzećima koja zatraže našu pomoć, kao i međusobna sara-

dnja domaćih institucija privrede – kazao je Burghard Debbertin, predstavnik GTZ-a.

S. V.

Spisak važnijih sajmova u svijetu iz oblasti šumarstva i drvne industrije

Novembar/studeni 2002.

03. 11 - 06. 11. 2002.	Međunarodni sajam namještaja	Belgija	Bruxlles
09. 11 - 17. 11. 2002.	IFF sajam namještaja	Indonezija	Jakarta
10. 11 - 12. 11. 2002.	Sajam namještaja i usluga	SAD	Edison
17. 11 - 20. 11. 2002.	Drvo i mašine za obradu drveta	UK	Birmingham
18. 11 - 22. 11. 2002.	Međunarodni sajam namještaja, okova i tapetarije	Rusija	Moscow
20. 11 - 23. 11. 2002.	Međunarodni sajam namještaja, i pomoćnih materijala za drvnu ind. mašina i opreme	Kina	Beijing
23. 11 - 01. 12. 2002.	Expo sajam namještaja i svjetiljki	Portugal	Porto
24. 11 - 26. 11. 2002.	Sajam namještaja	USA	Long Beach
27. 11 - 30. 11. 2002.	IFFT međunarodni sajam namještaja	Japan	Tokio

Decembar/prosinac 2002.

09. 12 - 12. 12. 2002.	Međunarodna izložba mašina za dr. ind; opreme i pomoćnih materijala	Rusija	Moscow
------------------------	---	--------	--------

Janura/siječanj 2003.

09. 01 - 13. 01. 2003.	Sajam namještaja	Francuska	Paris
13. 01 - 19. 01. 2003.	IMM međunarodni sajam namještaja	Njemačka	Cologne
19. 01 - 22. 01. 2003.	Sajam unutrašnjeg opremanja i namještaja	UK	Birmingham

Februar/veljača 2003.

02. 02 - 04. 02. 2003.	Edison sajam namještaja i ostale opreme	USA	Edison
05. 02 - 09. 02. 2003.	Sajam namještaja	Švedska	Štokholm
14. 02 - 18. 02. 2003.	Ambijente	Njemačka	Frankfurt
19. 02 - 22. 02. 2003.	Sajam uređenja domaćinstva	Njemačka	Cologne
20. 02 - 23. 02. 2003.	Tupelo sajam namještaja	USA	Tupelo
23. 02 - 27. 02. 2003.	IFEX međun. sajam namještaja i opreme	UAE	Abu Dhabi
25. 02 - 28. 02. 2003.	5. međun. sajam šumarstva i mašina za drvnu industriju	Kina	Shanghai
25. 02 - 28. 02. 2003.	ZOW izložba komponenti, materijala za završnu obradu za namještaj	Njemačka	Bad Salzfl.
26. 02 - 01. 03. 2003.	Međunarodna izložba namještaja	Filipini	Cebu

Mart/ožujak 2003.

04. 03 - 08. 03. 2003.	MIFF međunodni sajam namještaja	Malezija	Kuala Lump.
05. 03 - 19. 03. 2003.	TIFF međunarodni sajam namještaja	Tajland	Bangkok
09. 03 - 12. 03. 2003.	Međunarodni sajam DIYTEC	Njemačka	Cologne
19. 03 - 23. 03. 2003.	Mobitex sajam namještaja, tekstila i opreme	Češka R.	Brno
21. 03 - 24. 03. 2003.	9. međun. sajam mašina za drv. ind.	Tajland	Bangkok
25. 03 - 28. 03. 2003.	Sajam mašina za drvnu industriju	Kina	Guangzhou

April/travanj 2003.

01. 04 - 04. 04. 2003.	Salon namještaja	Bjelorusija	Minsk
03. 04 - 10. 04. 2003.	Međunarodni sajam kućnog namještaja	USA	High Point
09. 04 - 14. 04. 2003.	Salon 2003 namještaja Milano	Italija	Milano
21. 04 - 24. 04. 2003.	Hong Kong sajam opremanja 2003	Hong Kong	
22. 04 - 27. 04. 2003.	Međ. izložba namještaja	Španija	Madrid

Maj/svibanj 2003.

06. 05 - 09. 05. 2003.	Sajam namještaja	Poljska	Poznan
07. 05 - 11. 05. 2003.	Skandinavski sajam namještaja	Danska	Kopenhagen
11. 05 - 15. 05. 2003.	Saudi namještaj i opremanje	Saud. Arabija	Rijad
17. 05 - 29. 05. 2003.	Las Vegas sajam namještaja i opreme	USA	Las Vegas
23. 05 - 27. 05. 2003.	INTERZUM 2003, sajam namještaja parketa, laminata, opreme i materijala	Njemačka	Cologne
26. 05 - 30. 05. 2003.	LIGNA plus 2003 sajam šumarstva i drvne industrije	Njemačka	Hannover

Zajednički na treća tržišta

Da zainteresiranost američkog tržišta za plasman naših proizvoda postoji, pokazuje i, sredinom oktobra, upriličeno predstavljanje proizvoda tekstila, kože i obuće u organizaciji P/GKFBiH potencijalnim kupcima iz SAD.

Promociju domaćih proizvoda pomogao je nedavno formirani Konzorcij za zajednički izlazak na treća tržišta Privredne/Gospodarske komore FBiH i Privredne komore Srbije.

U okviru Konzorcija, domaće firme “Ključ” Sarajevo, “Fogs” Sarajevo, “Kula” Građačac, “Fortuna” Gračanica, “Kras” Sarajevo i “Koteks” Tešanj predstavile su svoje proizvode američkoj kompaniji “Yllera i Kurta”.

Prvi ugovor o izvozu domaćih predmeta od kože na američko tržište potpisan je sa travničkim “Borcem” i trebao bi biti realiziran za manje od mjesec. Međutim, problem predstavlja velika udaljenost koja zahtijeva brojne tehničke pripreme za izvoz.

- Bosanskohercegovački proizvodi imaju kvalitet i dizajn i mi želimo biti prvi reprezentivi tih proizvoda na američkom tržištu – kazala je Gloria-Yllera de Los Santos, suvlasnica pomenute kompanije.

S. V.

Promocija CD-a

Mala i srednja preduzeća - izazov u privrednom razvoju BiH

Na Međunarodnoj konferenciji "Mala i srednja preduzeća - iskustva evropskih zemalja - izazov u privrednom razvoju BiH", održanoj u maju, tekuće godine, učestvovala su 203 stručnjaka iz BiH i 15 predstavnika Evrope i SAD.

Sarajevskom deklaracijom, usvojenom na Konferenciji, učesnici su pozvali nadležne u BiH i entitetima da pokrenu niz aktivnosti kako bi se omogućio razvoj privrede bržim razvojem sektora malih i srednjih preduzeća (SME).

Na osnovu referata, stručnih rasprava i prezentacija izloženih na Konferenciji, P/GKFBiH je izdala CD na kome su sadržana izlaganja 12 predavača iz inostranstva i 17 iz Bosne i Hercegovine.

CD je promoviran sredinom oktobra, a promotori su bili Hasan Jakupović, predsjednik Organizacionog odbora Konferencije, i Milenko Dostić, redovni profesor Ekonomskog fakulteta u Sarajevu.

- Konferencija je pokazala da su mala i srednja preduzeća kičma razvoja ekonomski razvijenih zemalja, ne samo zemalja u tranziciji, te koji su osnovni problemi naših privrednika i kako ih riješiti – riječi su Milenka Dostića.

- Kod nas ne postoji utvrđena politika i ciljevi razvoja malih i srednjih preduzeća, kao ni specifična legislativa, a time ni mjere i instrumenti i usklađena organizacija za podršku razvoja SME – istakao je Hasan Jakupović.

Stoga je P/GKFBiH formirala Podsticajni centar male privrede, koji bi do kraja godine trebao početi sa radom.

Pomenuti CD sadrži: Sarajevsku deklaraciju, spisak učesnika Konferencije, 29 prezentacija poređanih po abecednom redu, pregled pisanja naših medija o Konferenciji i sponzore.

S. V.

